

Методичні рекомендації для проведення практичних
занять з дисципліни

«Організація аудиту та фінансового контролю»

освітня програма

- «Аудит та державний фінансовий контроль»
- «Облік і контроль в державному секторі економіки»
- «Облік і оподаткування підприємництва»
- «Бізнес-аналітика та управління інноваційними системами »

Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Організація аудиту та фінансового контролю» для підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», освітня програма – «Аудит та державний фінансовий контроль», «Облік і контроль в державному секторі економіки», «Облік і оподаткування підприємництва», «Бізнес-аналітика та управління інноваційними системами»/ Укладачі: Саченко С.І., Черешнюк О. М. Тернопіль. ЗУНУ. 2023. 20 с.

Рецензент: Ярослав КРУПКА, д.е.н, професор кафедри обліку і оподаткування Західноукраїнського національного університету.

Укладачі: Світлана САЧЕНКО, доцент кафедри фінансового контролю та аудиту, кандидат економічних наук Західноукраїнського національного університету
Оксана ЧЕРЕШНЮК, доцент кафедри фінансового контролю та аудиту, кандидат економічних наук Західноукраїнського національного університету

Відповідальний за випуск: д.е.н., професор Лучко М. Р.

Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Організація аудиту та фінансового контролю» затверджено на засіданні кафедри фінансового контролю та аудиту, протокол №1 від 28.08.2023 р.

Метою вивчення дисципліни є формування системи наукових знань і практичних вмінь та навичок щодо організації і проведення аудиту в Україні; виконання його процедур; застосування міжнародних стандартів аудиту і надання впевненості до вітчизняних підприємств, опанування організаційними основами проведення контрольних заходів (фінансового контролю, незалежного аудиторського та внутрішньогосподарського контролю), опанування нормативно-правового забезпечення даних форм контролю, ознайомлення із особливостями проведення контрольних заходів в умовах комп'ютерної обробки даних, вивчення особливостей організації фінансового контролю за об'єктами та вміння оформити результати проведеного фінансового контролю.

Перелік компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Дисципліна забезпечує формування таких фахових компетентностей, як: здатність використовувати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг з дотриманням вимог професійної етики в процесі практичної діяльності; здатність формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи фінансового та управлінського обліку, аналізу, аудиту, оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства; здатність виконувати адміністративно-управлінські функції у сфері діяльності суб'єктів господарювання, органів державного сектору; здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

Передумови для вивчення дисципліни

Засвоєння знань за програмою вступного фахового випробування за спеціальністю.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення дисципліни передбачається одержання таких програмних результатів, як: розробляти та оцінювати ефективність системи контролю суб'єктів господарювання; обґрунтовувати інноваційні підходи до інформаційного забезпечення системи контролю використання ресурсного потенціалу суб'єктів господарювання та органів державного сектору з урахуванням стратегії розвитку бізнесу; знати міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутні послуги з дотриманням вимог професійної етики; обґрунтовувати вибір і порядок застосування управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в системі прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації; готувати й обґрунтовувати висновки задля консультування власників, менеджменту суб'єкта господарювання та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

Структура залікового кредиту з дисципліни

Денна форма навчання

1	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
2	3	4	5	
Змістовий модуль 1. Система фінансового контролю				
Тема 1. Теоретичні основи фінансового контролю	2	1	10	
Тема. 2. Предмет і метод фінансового контролю	2	1	10	
Тема 3. Система державного фінансового контролю в Україні	4	2	12	1
Тема 4. Система незалежного аудиторського контролю в Україні	4	2	12	1
Змістовний модуль 2. Організаційно-правові основи аудиторської діяльності та фінансового контролю в Україні				
Тема 5. Управління аудиторською діяльністю в Україні.	4	2	10	1
Тема 6. Організація і підготовка до проведення аудиту.	2	1	10	1
Тема 7. Організація системи внутрішньогосподарського контролю.	4	2	12	1
Тема 8. Організація здійснення фінансового контролю в умовах комп'ютерної обробки даних	4	2	10	
Тема 9. Організація оформлення результатів контрольних заходів	4	2	10	
Разом:	30	15	96	5

Заочна форма навчання

1	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
2	3	4	5	
Змістовий модуль 1. Система фінансового контролю				
Тема 1. Теоретичні основи фінансового контролю	1		15	
Тема. 2. Предмет і метод фінансового контролю			14	
Тема 3. Система державного фінансового контролю в Україні	1		15	1
Тема 4. Система незалежного аудиторського контролю в Україні	1		15	1
Змістовний модуль 2. Організаційно-правові основи аудиторської діяльності та фінансового контролю в Україні				

Тема 5. Управління аудиторською діяльністю в Україні.		1	14	
Тема 6. Організація і підготовка до проведення аудиту.			15	1
Тема 7. Організація системи внутрішньогосподарського контролю.	1		14	1
Тема 8. Організація здійснення фінансового контролю в умовах комп'ютерної обробки даних			14	
Тема 9. Організація оформлення результатів контрольних заходів		1	14	
Разом:	4	2	144	5

Тематика практичних занять

Тема 1. Теоретичні основи фінансового контролю

Практичне заняття 1

Мета: Вивчити сутність та основні теоретичні детермінанти фінансового контролю. Знати та розуміти типологію фінансового контролю. Визначити принципи, функції та завдання фінансового контролю.

План заняття: 1. Дискусійне обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Сутність фінансового контролю.
2. Типологія фінансового контролю.
3. Принципи, функції і завдання фінансового контролю.
4. Генезис фінансового контролю

2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Роль і функції незалежного контролю в умовах ринкової економіки, його економічна обумовленість.
2. Виникнення та розвиток аудиту у системі фінансово-господарського контролю.
3. Роль аудиту в забезпеченні стабільності і надійності економічного розвитку.
4. Зв'язок аудиту з іншими формами економічного контролю.

Тема. 2. Предмет і метод фінансового контролю

Практичне завдання 2.

Мета: Вивчити сутність предмету фінансового контролю та методів його здійснення

Семинар – запитань і відповідей

1. *Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*
  1. Предмет фінансового контролю.
  2. Що є об'єктом фінансового контролю?
  3. Хто виступає суб'єктом фінансового контролю?
  4. Характеристика методів фактичного контролю.
  5. Характеристика методів документального контролю.
  6. Розрахунково-аналітичні прийоми контролю

2. Понятійний диктант.

3. Виконання ситуаційних завдань:

Необхідно: - зазначити, які прийоми документального контролю необхідно застосувати для виявлення порушень.

Дані для виконання:

1. Товари, що надійшли від постачальника, не відображені в обліку.
2. На виробництво продукції витрачається менше сировини, ніж передбачено за нормами.
3. Невідповідність реквізитів підприємства та печатки на податковій накладній.
4. Включення у відомість на видачу заробітної плати прізвища працівника, який був прийнятий лише у наступному місяці.
5. Видатковий касовий ордер не містить підпису керівника підприємства, але проставлені підписи одержувача коштів і головного бухгалтера.
6. Записи в авансовому звіті не відповідають записам наданих виправдовуючих документів про витрачені підзвітні суми.

Тема 3. Система державного фінансового контролю в Україні

Практичне заняття 3

Мета: Вивчити систему державного фінансового контролю та складових, що її формують
Семинар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття системи державного фінансового контролю.
2. Організаційні системи фінансового контролю в Україні.
3. Законодавче та нормативне забезпечення державного фінансового контролю.
4. Порядок взаємодії органів у системі державного фінансового контролю

2. Виконання ситуаційних завдань:

Завдання 1. Пов'язати поняття з їх визначенням (поставити ліворуч від поняття відповідну літеру)

Поняття	Визначення
(1) Господарство	А. Процес, що забезпечує відповідність функціонування об'єкта управління, прийнятим управлінським рішенням та направлений на успішне досягнення поставлених цілей
(2) Суб'єкт господарювання	Б. Сукупність природних і створених засобів, шовикористовуються людьми для підтримки, покращення умов та засобів існування і життєзабезпечення
(3) Контроль	В. Сукупність циклів контролю, які повторюються та певним чином організовані в просторі і часі
(4) Організація контролю	Г. Зареєстрована у встановленому законодавством порядку юридична особа незалежно від її організаційно-правової форми та форми власності, яка здійснює господарську діяльність, крім органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності
(5) Процес контролю	Д. Впорядкування взаємозв'язків системи контролю, в рамках якої здійснюються конкретні заходи

Завдання 2.

Необхідно:

- Вказати який метод або форму контролю (ревізія, аудит, СБЕ, спостереження, перевірка) характеризують наступні ознаки (дії):

1) Контроль, що не потребує використання складних методик контролю і застосування професійних знань та вмінь, наслідки таких дій оформлюються довідкою або доповідною

запискою;

- 2) Контроль державних органів для виявлення недоліків в фінансово-господарській діяльності підприємств, з точки зору законності, доцільності та достовірності;
- 3) Контроль, підставою проведення якого є постанова органу дізнання, слідства чи суду;
- 4) При виявленні порушень за результатами контролю підприємств, що користуються коштами державного бюджету накладаються штрафні санкції;
- 5) Контроль, що здійснюється на добровільних, договірних засадах;
- 6) Застосування в ході контролю органолептичних прийомів та порівняння фактичних даних з обліковими;
- 7) Ознайомлення на місці проведення з окремими сторонами господарської або фінансової діяльності;
- 8) Діяльність контролера обмежена рамками матеріалів, надісланих йому слідчим органом;
- 9) Після проведення контролю складається висновок та надаються рекомендації керівництву підприємства щодо усунення помилок та недоліків.

Тема 4. Система незалежного аудиторського контролю в Україні

Заняття з виконанням теоретичних та практичних завдань

Мета: Вивчити сутність незалежного аудиторського контролю та регламентів, що детермінують дану форму фінансового контролю

План заняття:

1. *Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:*

1. Економічна суть та призначення аудиту.
2. Зміст нормативно-правового регулювання аудиторської діяльності.
3. Організація аудиторської діяльності в Україні, створення аудиторських фірм та їхня класифікація. Реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності.
4. Стандартизація аудиторської діяльності

2. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Історія розвитку аудиту як професійної сфери діяльності.
2. Особливості розвитку аудиту у Великобританії, США, Франції.
3. Вищі державні контрольні органи у розвинених зарубіжних країнах.
4. Виникнення та становлення аудиту в Україні.

3. *Виконання ситуаційних завдань:*

Завдання 1. Згрупувати наведені прийоми пізнання, що використовуються в розв'язанні вузькоспеціальних та загальнотеоретичних завдань господарського контролю, на загальні та специфічні: 1. Спостереження 2. Ідеалізація 3. Експеримент 4. Формалізація 5. Синтез 6. Балансовий метод 7. Дегустація 8. Лабораторний аналіз 9. Аналогія 10. Контрольний обмір виконаних робіт 11. Гіпотеза 12. Експертиза 13. Порівняння.

Завдання 2.

Необхідно: рознести наведені характеристики по відповідних методах господарського контролю.

Ревізія	Аудит	СБЕ	Інвентаризація

Дані для виконання:

1. незалежна форма господарського контролю
2. підставою для проведення є постанова органу слідства
3. завданням є збереження державної власності, попередження і профілактика зловживань
4. здійснюється на добровільних засадах
5. мета - виявлення фактичної наявності об'єкту перевірки

6. контроль примусовий, здійснюється за розпорядженням вищестоящих органів
7. є слідчою дією, яка призначається після порушення кримінальної справи
8. здійснюється для контролю за діяльністю матеріально відповідальних осіб
9. здійснюється на договірних засадах
10. діяльність посадової особи обмежується рамками матеріалів, надісланих йому слідчим
11. проводиться тільки після здійснення господарської операції
12. посадова особа має право вилучити документи, опечатувати місця зберігання матеріальних цінностей, коштів і документів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ

Тема 5. Управління аудиторською діяльністю в Україні.

Мета: Вивчити систему регулювання аудиторської діяльності. Ознайомитися з міжнародними та внутрішньофірмовими стандартами аудиту.

Практичне заняття 5.

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Загальна характеристика управління аудиторською діяльністю в Україні.
2. Система регулювання аудиторської діяльності в Україні.
3. Міжнародні стандарти аудиту.
4. Внутрішньофірмові стандарти аудиту.

2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Місія аудиту в сучасному суспільстві.
2. Організація аудиту за кордоном та в Україні.
3. Аудиторська палата України.
4. Національні професійні організації аудиторів та їх участь в управлінні аудиторською діяльністю в Україні.
5. Атестація аудиторів в Україні.
6. Підвищення кваліфікації атестованих аудиторів України.

4. Виконання тестових завдань.

1. Сертифікацію аудиторів в Україні здійснює:

- а) Міністерство фінансів України;
- б) Аудиторська палата України;
- в) ВГПО "Спілка аудиторів України";
- г) Рахункова палата України.

2. Початком діяльності аудиторської фірми є:

- а) дата реєстрації в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб;
- б) дата включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів;
- в) дата, зазначена в статуті аудиторської фірми;
- г) дата реєстрації в Пенсійному фонді України.

3. Підставою для виключення аудиторської фірми з Реєстру аудиторських фірм та аудиторів є:

- а) закінчення терміну чинності сертифіката аудитора – керівника аудиторської фірми;
- б) подання скарги клієнтом до АПУ;
- в) зазначення у звіті про надані послуги за минулий рік (форма № 1 – аудит) недостовірної інформації;
- г) наявність податкової заборгованості.

4. Портфель замовлень на аудиторські послуги формується аудиторською фірмою на

основі:

- а) рішення Аудиторської палати України;
- б) договорів і статутних документів; в) договорів, а також замовлень, що надходять від підприємств і підприємців;
- г) домовленостей з іншими аудиторськими фірмами (аудиторами) відносно розподілу ринку аудиторських послуг.

5. До програмного модулю постійного удосконалення професійних знань аудиторів належить:

- а) програма за темою програмного модуля;
- б) ситуаційні завдання з практики аудиту;
- в) робочі програми, методичні розробки, посібники, рекомендації з вивчення окремих тем тощо;
- г) комплект тестів.

6. Середовище контролю якості аудиторських послуг, що створюється в аудиторській фірмі не включає:

- а) формалізовану організаційну структуру фірми;
- б) внутрішньофірмові професійні стандарти;
- в) стратегію розвитку фірми;
- г) посадові інструкції.

7. Для забезпечення ефективності процедур наймання персоналу аудиторська фірма має:

- а) визначити якості, якими мають володіти кандидати;
- б) розробити процедури підвищення кваліфікації кандидатів;
- в) систематично проводити моніторинг ринку праці;
- г) отримати документи, що підтверджують кваліфікацію кандидатів.

8. До процедур з наймання персоналу аудиторська фірма може включити такі заходи:

- а) проведення професійних тренінгів для практикуючих аудиторів;
- б) планування потреб у персоналі всіх рівнів;
- в) визначення способів встановлення контакту з потенційними працівниками;
- г) залучення до участі в діяльності професійних організацій аудиторів.

9. Під час проведення зовнішньої перевірки системи контролю якості аудиторських послуг контролер має право:

- а) відмовитися від здійснення перевірки, якщо керівництво суб'єкта аудиторської діяльності перешкоджає її проведенню;
- б) направляти з відома суб'єкта аудиторської діяльності, щодо якого здійснюється перевірка, запити до співвиконавців (субпідрядників) аудиторських послуг з питань, що стосуються предмета перевірки;
- в) скласти власне обґрунтоване неупереджене судження за результатами перевірки;
- г) документувати всі виявлені невідповідності системи контролю якості суб'єкта аудиторської діяльності.

10. Зовнішні перевірки системи контролю якості аудиторських послуг суб'єкта аудиторської діяльності здійснюються:

- а) лише у разі надходження до АПУ скарги від клієнта щодо неналежного виконання аудитором своїх обов'язків;
- б) на періодичній основі не рідше одного разу на п'ять років;
- в) за власною ініціативою суб'єкта аудиторської діяльності для подовження дії свідоцтва про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів;
- г) тільки за наслідками результатів моніторингу, який здійснюється комісіями АПУ.

5. Виконання практичних завдань:

Завдання 1. Розробити робочий проект аудиторської фірми щодо виконання завдань з узгоджених процедур відповідно до вимог МССП 4400 "Завдання з виконання узгоджених процедур стосовно фінансової інформації".

Тема 6. Організація і підготовка до проведення аудиту.

Практичне заняття 6.

Мета: Ознайомитися з процесом проведення аудиту. Вміти укласти договори на проведення аудиту.

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Процес проведення аудиту та його стадії.
2. Порядок укладання договору на проведення аудиту.
3. Планування проведення аудиту.
4. Аудиторський ризик та суттєвість в аудиті.

2. Виконання тестових завдань:

1. Які з наведених питань доцільно враховувати аудиторів під час розроблення плану аудиту:

- а) знання бізнесу клієнта;
- б) ризик і суттєвість;
- в) характер, час і обсяг процедур;
- г) усі відповіді правильні?

2. Процедури перевірки по суті виконують з метою:

- а) оцінювання ефективності застосованих клієнтом заходів контролю;
- б) отримання аудиторських доказів щодо суттєвого викривлення показників фінансової звітності;
- в) перевірки законності здійснених господарських операцій;
- г) перевірки правильності арифметичних розрахунків.

3. До процедур по суті не належить:

- а) зовнішнє підтвердження;
- б) усне опитування;
- в) перевірка коригувань, зроблених під час складання фінансової звітності;
- г) аналітичні процедури.

4. Характер та обсяг аудиторських процедур для отримання аудиторських доказів щодо залишків на початок періоду залежить від:

- а) професійного судження аудитора стосовно таких залишків;
- б) того, чи була модифікована думка попереднім аудитором;
- в) компетентності та належної ретельності аудитора;
- г) значущості залишків для фінансової звітності поточного періоду.

5. Письмові запевнення, надані управлінським персоналом аудиторів:

- а) не є аудиторськими доказами;
- б) забезпечують достатні та прийнятні аудиторські докази з будь якого питання, про яке йдеться;
- в) не впливають на характер та обсяг інших аудиторських процедур;
- г) звільняють аудитора від відповідальності за висновки з питання, про яке йдеться.

6. Дата письмових запевнень:

- а) має збігатись із датою аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора);
- б) має бути максимально наближена до дати аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора), але не після неї;
- в) має бути відразу після дати аудиторського висновку (звіту незалежного аудитора);
- г) має бути відразу після дати листа-зобов'язання (договору).

7. Показники річної фінансової звітності повинні підтверджуватися:

- а) довідками про залишки, складеними на підставі облікових регістрів;
- б) матеріально-відповідальними особами;
- в) письмовими запевненнями управлінського персоналу, що надаються аудиторів;
- г) результатами інвентаризації активів і зобов'язань.

8. Фінансова звітність економічного суб'єкта, що надається аудиторів для проведення обов'язкового аудиту, має бути:

- а) підписана керівником і головним бухгалтером, завізована власником, органом статистики та органом державної фіскальної служби;

- б) підписана керівником і головним бухгалтером, затверджена загальними зборами акціонерів;
- в) підписана керівником і головним бухгалтером, завізована ревізійною комісією, затверджена загальними зборами акціонерів;
- г) підписана керівником і головним бухгалтером, завізована органом статистики й органом державної фіскальної служби.

9. У договорі про проведення обов'язкового аудиту розмір винагороди:

- а) має враховувати необхідний час, професійну кваліфікацію аудитора та суму прибутку аудиторської фірми;
  - б) має враховувати необхідний для якісного виконання час, належні навички, знання, професійну кваліфікацію та ступінь відповідальності аудитора, а також відшкодування вартості відряджень персоналу суб'єкта аудиторської діяльності, компенсації вартості роботи експертів;
  - в) має бути закріплений у формі умовного гонорару;
  - г) визначається як сума добутків цін кожної категорії персоналу суб'єкта аудиторської діяльності, який буде задіяний під час виконання завдання з обов'язкового аудиту, та часу, необхідного для якісного виконання завдання.
10. Рівень розміру винагороди за договором на проведення обов'язкового аудиту:

- а) може викликати загрози дотриманню фундаментальних принципів етики, якщо він не відповідає обсягу та характеру завдання;
- б) у будь-якому разі не створює загрозу власного інтересу щодо професійної компетентності та належної ретельності аудитора;
- в) створює загрозу власного інтересу (такому фундаментальному принципу етики як об'єктивність) у разі закріплення його у формі умовного гонорару; г) встановлений більш низьким, ніж призначений іншим аудитором, є неетичним.

3. Виконання практичних завдань:

Завдання 1: Аудитор встановив, що бухгалтерія підприємства віднесла нестачу грошових коштів у касі на собівартість продукції. За три місяця поточного року це вже другий випадок нестачі у касира І.В. Орлової (попередня сума також була віднесена на собівартість виготовленої продукції). Головний бухгалтер С.Н. Петренко пояснила, що І.В. Орлова відмовляється від відшкодування нестачі і не підписує договір про матеріальну відповідальність. Крім того, приймання на роботу І.В. Орлової відбулося на підставі наказу, підписаного заступником директора, без узгодження головними бухгалтером. За даними відділу кадрів І.В. Орлова була звільнена з попереднього місця роботи (посада комірника) за рішенням суду. Визначити стан справ на підприємстві і вказати, які заходи повинен вжити аудитор.

Завдання 2. Скласти лист-зобов'язання аудитора перед клієнтом.

Порядок виконання. У листі-зобов'язанні передбачити мету аудитора, відповідальність контролюючої фірми за фінансову інформацію, обсяг аудиту, форму звіту, ступінь ризику перевірки, порядок доступу до інформації та ін.

Вихідні дані 1. Скласти лист-зобов'язання аудитора перед торговельно -закупівельною фірмою «Роси».

Вихідні дані 2. Скласти лист-зобов'язання аудитора перед будівельною фірмою «Монтаж».

Тема 7. Організація системи внутрішньогосподарського контролю.

Практичне заняття 7.

Мета: Вивчити складові системи внутрішньогосподарського контролю та його правові засади.

План заняття:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Внутрішньогосподарський контроль в системі фінансового контролю.

2. Внутрішньогосподарський контроль як складова управління діяльністю підприємства.
3. Правові засади внутрішньогосподарського контролю.
4. Суб'єкти внутрішньогосподарського контролю.

2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Тракткування поняття внутрішньогосподарський контроль вітчизняними та зарубіжними вченими.

2. Сучасні концепції внутрішньогосподарського контролю.
3. Значення внутрішньогосподарського контролю в малому бізнесі.
4. Економічний зміст функцій внутрішньогосподарського контролю.
5. Історія виникнення та розвиток внутрішньогосподарського контролю.
6. Перспективи розвитку внутрішньогосподарського контролю в Україні

3. Виконання тестових завдань:

1. Від якого слова походить поняття «контроль» і означає «зіставлення» або «протиставлення»?

- а) французького;
- б) латинського;
- в) англійського;
- г) грецького;
- д) італійського.

2. Функціональний підхід щодо визначення поняття «контроль» описується як:

а) складова частина управління економічними об'єктами та процесами;

б) процес, який повинен забезпечити відповідність функціонування керованого об'єкта прийнятим управлінським рішенням;

в) система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта прийнятим управлінським рішенням;

г) спостереження і перевірка процесу функціонування відповідного об'єкта з метою усунення його відхилення від заданих параметрів;

д) одна із другорядних функцій управління, яка є початковою стадією управлінського процесу.

3. Прикладний підхід щодо визначення поняття «контроль» описується як:

а) процес, який повинен забезпечити відповідність функціонування керованого об'єкта прийнятим управлінським рішенням;

б) система спостереження і перевірки відповідності процесу функціонування об'єкта прийнятим управлінським рішенням;

в) спостереження і перевірка процесу функціонування відповідного об'єкта з метою усунення його відхилення від заданих параметрів;

г) складова частина управління економічними об'єктами та процесами;

д) спостереження і перевірка процесу функціонування відповідного об'єкта з метою проведення аналізу.

4. Який з наведених вчених розглядав та описував системний та функціональний підхід до визначення поняття «контроль»:

- а) І. С. Багнюк;
- б) В. Д. Андреєв;
- в) Н. А. Соколов;
- г) М. Х. Мескон;
- д) Т. А. Гринь.

5. Який підхід до визначення поняття «контроль» характеризується наступним змістом: «одна з основних функцій управління, яка є заключною стадією управлінського процесу»:

- а) системний;

- б) функціональний;
- в) прикладний;
- г) процесний;
- д) методологічний.

6. Який підхід до визначення поняття «контроль» дозволяє визначити його не як одноразову дію, а як серію безперервних дій, спрямованих на досягнення визначеної стратегії підприємства:

- а) системний;
- б) прикладний;
- в) методологічний;
- г) процесний;
- д) функціональний.

7. При якому підході щодо визначення поняття «контроль», внутрішньогосподарський контроль розглядається як одна з важливих функцій управління підприємством:

- а) функціональному;
- б) системному;
- в) прикладному;
- г) методологічному;
- д) процесному.

8. Хто є автором підходу до визначення поняття «внутрішній контроль» – це система контролю, яка організовується самим підприємством з метою захисту інтересів власників та керівників підприємства і регламентується внутрішніми актами?

- а) А. Н. Азриліян;
- б) Т. А. Бутинець;
- в) Н. І. Дорош;
- г) А. Е. Загородній;
- д) Є. В. Калюга.

9. Яка із функцій внутрішньогосподарського контролю полягає в запобіганні виникненню та повторенню помилок, шахрайства та марнотратства на підприємстві, а також неефективному використанню ресурсів підприємства?

- а) профілактична;
- б) інформаційна;
- в) діагностична;
- г) захисна;
- д) соціальна.

10. Система безперервних контрольних дій за функціонуванням об'єктів управління, що здійснюються керівником підприємства або уповноваженою ним посадовою особою з метою формування певних інформаційних засад прийняття управлінських рішень або їх коригування для досягнення певних цілей – це:

- а) бухгалтерський облік;
- б) внутрішньогосподарський контроль;
- в) статистичний облік;
- г) аналітична діяльність;
- д) управлінський процес.

11. Внутрішньогосподарський контроль є:

- а) самостійною функцією управління;
- б) функцією управління, яка є ієрархічно підпорядкованою;
- в) функцією системи контролю;
- г) функцією системи планування;
- д) елементом системи прогнозування.

12. За перевірку достовірності даних у інформаційній системі управління підприємством відповідає:

- а) прогнозування;
- б) планування;

- в) бухгалтерський облік;
- г) внутрішньогосподарський контроль;
- д) економічний аналіз.

13. За інформацію про причини відхилень у інформаційній системі управління підприємством відповідає:

- а) планування;
- б) бухгалтерський облік;
- в) прогнозування;
- г) внутрішньогосподарський контроль;
- д) економічний аналіз.

14. За інформацію про фактичний стан підприємства за минулі періоди у інформаційній системі управління підприємством відповідає:

- а) бухгалтерський облік;
- б) планування;
- в) економічний аналіз;
- г) прогнозування;
- д) внутрішньогосподарський контроль.

15. Інформаційна, профілактична, діагностична, захисна – це функції:

- а) внутрішньогосподарського контролю;
- б) статистичного контролю;
- в) бухгалтерського обліку;
- г) аналізу;
- д) планування.

4. Виконання практичних завдань:

Встановіть відповідність між функціями внутрішньогосподарського контролю та їхніми значеннями.

Назва функції	Значення
1. Інформаційна функція	а) полягає в запобіганні виникненню та повторенню помилок, шахрайства та марнотратства на підприємстві, а також неефективному використанню ресурсів підприємства;
2. Профілактична функція	б) внутрішньогосподарський контроль забезпечує збереження активів підприємства, їх раціональне використання та злагоджену діяльність загалом;
3. Діагностична функція	в) надає своєчасну інформацію щодо його об'єктів та виявлених відхилень від «еталонних» параметрів (показників), помилок і фактів шахрайства, їх причин та шляхів усунення, мінімізації їх у майбутньому;
4. Захисна функція	г) полягає в тому, що внутрішньогосподарський контроль дозволяє виявити сильні та слабкі сторони в поточній і перспективній діяльності, а також в операціях минулих подій та спрямовує зусилля підприємства на підвищення ефективності господарювання та уникнення таких помилок в майбутньому.

Тема 8. Організація здійснення фінансового контролю в умовах комп'ютерної обробки даних.

Практичне заняття № 8

Мета: Вивчити вплив комп'ютерних інформаційних систем на організацію аудиту та фінансового контролю.

Питання для обговорення:

1. Обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

1. Поняття контрольних технологій в середовищі інформаційних технологій.
2. Вплив комп'ютерних інформаційних систем на організацію фінансового контролю.
3. Ідентифікація ризиків та особливості оцінки системи внутрішнього контролю в умовах комп'ютерної обробки даних
2. Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.

Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):

1. Проблеми формування інформаційного забезпечення внутрішнього контролю
2. Бухгалтерський облік та внутрішня звітність як основа інформаційного забезпечення внутрішнього контролю
3. Особливості оцінки ефективності заходів внутрішнього контролю в середовищі автоматизованих інформаційних систем обліку та управління.

3. Виконання практичних завдань:

Завдання 1. За допомогою інформаційних технологій здійснити систематизацію нормативно-правових актів, визначити джерела інформації та навести процедури аудиту.

4. Виконання тестових завдань:

1. Який функціонал отримують керівники перевірок користуючись програмою IT Audit: Аудитор?

- а. Формувати шаблони робочих документів.
- в. Здійснювати управлінський облік аудиторської фірми.
- с. Заповнювати довідники програми.
- д. Розподіляти об'єкти аудиту між членами робочої групи

2. Формальна перевірка - це:

- а. Перевірка кількісного і якісного стану об'єктів, який встановлюється шляхом обстеження, огляду, обміру, перерахунку, зважування та ін.
- в. Перевірка документів і записів, яка може бути формальною, арифметичною та перевіркою по суті
- с. Полягає в перевірці правильності розрахунків у документах, облікових реєстрах і звітних формах .
- д. Візуальна перевірка правильності записів усіх реквізитів, виявлення безпідставних виправлень, підчисток, дописувань, перевірка достовірності підписів.

3. КІСП (Комп'ютерна інформаційна система підприємства) – це:

- а. Сукупність інформації, методів, моделей, технічних, програмних технологічних засобів та рішень, а також наявність спеціалістів, які займаються обробкою інформації і прийняттям відповідних управлінських рішень в межах підприємства;
- в. Сукупність елементів, що взаємодіють разом під час виконання завдання;
- с. Множина елементів, що мають власні функції, вхід і вихід із системи, а також взаємодіють один з одним;
- д. Об'єкт, що має складну, певним чином упорядковану внутрішню структуру.

4. Аудиторський ризик в комп'ютерному середовищі - єдина обробка операцій, означає:

- а. Кілька процедур управління може бути сконцентровано в руках одного бухгалтера, тоді як при веденні бухгалтерського обліку вручну вони були б розподілені між кількома співробітниками. Таким чином, бухгалтер контролює сам себе.
- б. Комп'ютерна обробка даних може привести до того, що помилки і недоліки в облікових процедурах можуть залишатися невиявленими протягом тривалого часу.
- с. Неясність шляху перетворення вхідної інформації з первинних облікових документів у підсумкові показники.
- д. Система містить помилки через неправильні дії оператора, а інші – внаслідок навмисного викривлення інформації, що вводиться.

5. У розділ «Планування аудиту» програми Турбо аудит входять документи: а. Документи для заключення договору аудиту.

в. Документи, що входять в підменю «Суттєвість. Ризик».

с. Документ «Розуміння діяльності».

д. Документи, що визначають порівнянність показників фінансової звітності. е. Немає правильної відповіді.

б. Аудиторськими доказами при аудиті КМ є:

- а. Первинні документи.
- в. Регістри бухгалтерського обліку.

- с. Технічна документація.
- д. Відгуки, скарги та пояснення користувачів КМ.
- е. Фінансова звітність

7. *Комп'ютерний аудит – це:*

- а. Сукупність апаратної і програмної частин, а також інформації, яка міститься в системі, специфічні алгоритми її обробки та спеціалісти, що взаємодіють із системою
  - в. Використання комп'ютерів і сучасних інформаційних технологій для організації аудиторської діяльності, включаючи аудиторські перевірки фінансової звітності й підготовку аудиторського висновку, а також надання супутніх аудиту послуг.
  - с. Сукупність інформації, методів, моделей, технічних, програмних технологічних засобів та рішень, а також наявність спеціалістів, які займаються обробкою інформації і прийняттям відповідних управлінських рішень в межах підприємства.
  - д. Інформаційні системи, при використанні яких співробітники територіально знаходяться у різних місцях і співпрацюють завдяки спільній роботі локальної мережі і глобальної мережі.
  - е. Інтерактивна комп'ютерна система, яка призначена для підтримки різних видів діяльності при прийнятті рішень.
8. *Який з етапів аудиту, є першим як визначено в програмі Турбо Аудит:*
- а. Етап планування.
  - в. Підготовчий етап.
  - с. Проміжний етап.
  - д. Фінансовий аналіз.
  - е. Заклучний етап.

Тема 9. Організація оформлення результатів контрольних заходів

Заняття з виконанням практичних завдань

Мета: Вивчити та навчитися формувати результати контрольних заходів.

План заняття:

1. Формування висновків, надання пропозицій та використання результатів державного фінансового аудиту.
  2. Висновок незалежного аудитора: суть, призначення та порядок складання.
  3. Узагальнення результатів внутрішньогосподарського контролю
2. *Виконання практичних завдань:*
1. На сайті SMIDA (<https://smida.gov.ua/db>) обрати підприємство (Публічне акціонерне товариство) з оприлюдненою фінансовою звітністю та аудиторським звітом. Дослідити зміст аудиторського звіту та роздрукувати. Самостійно вказати пропозиції для підвищення ефективності системи обліку і внутрішнього контролю на даному підприємстві.
  2. *Презентація доповідей з використанням мультимедійного візуального супроводження.*
Теми доповідей – презентацій (здобувачі вищої освіти обирають одну тему і готують міні – доповідь (3 - 4 сторінки) та презентацію до неї):
    1. Документування контролю та її результатів
    2. Реалізація результатів аудиту та перевірок
    3. Модифікований висновок?
    4. Обставини що унеможливають видачу безумовно-позитивного висновку.

Методи оцінювання.

В процесі вивчення дисципліни «Організація аудиту та фінансового контролю» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання виконання КПЗ;
- ректорська контрольна робота;
- підсумковий екзамен;

- інше.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Аудит» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

				(%)
Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ)	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом, %
20%	20%	20%	40%	100
1. Усне опитування під час заняття (5 тем по 5 балів макс. 25 балів). 2. Письмова робота макс. 75 балів	1. Усне опитування під час заняття (4 тем по 5 балів макс. 20 балів). 2. Тестові завдання (20 тестів по 3 бали за тест – макс. 60 балів). 3. Завдання макс. 20 балів)	1. Написання та захист КПЗ макс. 80 балів. 2. Виконання завдань під час тренінгу макс. 20 балів	1. Тестові завдання (10 тестів по 2 бали) – макс 20 балів. 1) Теоретичне питання – макс 20 балів. 1. Практичні завдання (1) – макс 60 балів.	

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Перелік наочних матеріалів та методичних вказівок.

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-9
2	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	2-9
3	Облікові документи, облікові регістри, фінансова звітність, робочі документи аудитора, аудиторський звіт	2-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

1. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>

4. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017р. №2258-VIII (з наступними змінами та доповненнями // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
5. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» від 26.01.1993 № 2939-XII. / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
6. Керівні принципи аудиту державних фінансів / збірник базових документів INTOSAI - Міжнародної організації вищих органів контролю державних фінансів. Режим доступу: http://www.undp.org.ua/files/ua_80742audit.pdf
7. Кодекс етики професійних бухгалтерів. Видання 2018р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://mof.gov.ua/storage/files/kodex_et.pdf
8. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
9. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (Видання 2016-2017 років); пер.з англ.–К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2018, -частина 1.– 1142 с.
10. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (Видання 2016-2017 років); пер. з англ.-К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2018.- частина 2.- 532 с.
11. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань. Наказ Міністерства фінансів від 02.09.2014 № 879 (зі змінами і допов.).– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
12. Положення про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>
13. Положення з національної практики аудиту 1 «Особливості узгодження умов завдання з обов'язкового аудиту та укладання договору про проведення обов'язкового аудиту з урахуванням вимог національного законодавства», затверджене рішенням Аудиторської палати України від 20.12.2013р. № 286/12. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/vrm28230-13#Text>
14. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Мінфіну України від 27.06. 2013 № 635). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtk.com.ua/show/2cid010244.html>
15. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення внутрішнього аудиту фінансових установ Державною Комісією з регулювання ринків фінансових послуг України [Електронний ресурс] / Розпорядження № 4660 від 27.09.2005 р. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua/1166.html>- Загл. с екрана
16. Про затвердження Принципів корпоративного управління України [Електронний ресурс] / Державна комісія з цінних паперів і фондового ринку. – Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua>.
17. Про затвердження Стандартів державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів, державного і комунального майна [Електронний ресурс] / Наказ Голов. КРУ № 168 від 09.08. 2002 р. – Режим доступу: <http://uazakon.com/document/>
18. Про затвердження Термінологічної бази системи внутрішнього контролю та аудиту Державного казначейства України [Електронний ресурс] / Наказ Міністерства фінансів України № 417 від 07.10.2008 року -Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart46/idx46520.htm>- Загл. с екран
19. Про схвалення Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю [Електронний ресурс] / Кабінет міністрів України. Розпорядження № 158-р від 24.05.2005 р.- Режим доступу: <http://uazakon.com/document/fpart46/idx46520.htm>-
20. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Брадул О.М., Шепелюк В.А., Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П.,Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. К. : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с.
21. Пшенична А. Ж. Аудит : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2018. 320с.

22. Аудит : навчальний посібник / Л. І. Жидєєва, О. П. Колісник, К. Д. Салямон-Міхєєва. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. – 312 с.
23. Гончарук С. М., Приймак С. В., Шот А. П. Методологічні підходи до підвищення якості аудиту фінансової звітності. *Modern Economics*. 2020. № 20(2020). С. 53-59. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-09).
24. Долбнєва Д.В. Сучасний стан і напрями удосконалення аудиторської діяльності в умовах європейської інтеграції України та застосування міжнародних стандартів. *Економіка та держава*. 2018. № 2. С. 72–76.
25. Гончарук С.М., Долбнєва Д.В., Приймак С.В., Романів Є.М. Фінансовий контроль: теорія, термінологія, практика : навчальний посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 298 с
26. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. - [2-е вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 424 с.
27. Довга М. О. Проблеми правового регулювання фінансового контролю в Україні та шляхи їх вирішення / М. О. Довга, О. П. Мельник // Наукові праці Національного університету «Одеська юридична академія». Т. 29 / голов. ред. Ю. В. Цуркан-Сайфуліна ; МОН України, НУ «ОЮА». – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – С. 92-97. DOI <https://doi.org/10.32837/npnuola.v28i29.720>
28. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т. Аудит: навч. посіб. Вид. 4-те, перероб. і допов. Київ: Алерта, 2020. 852 с.
29. Піхоцький В. Ф. Державний фінансовий контроль: навч. посібник / В. П. Піхоцький, О. М. Піхоцька. –Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 484 с.
30. Редченко К.І. Аудиторські послуги на ринку ІСО: можливості та перспективи / К.І. Редченко // *Статистика України*. – 2018. – № 1. – С. 85–92.
31. Audit committee adoption and firm value: evidence from UK financial institutions. Peter Aguemang-Mintah, Hannu Schadewitz .*International Journal of Accounting & Information Management* .ISSN: 1834-7649 .Article publication date: 5 March 2018. <https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/IJAIM-04-2017-0048/full/html>
32. Appelbaum D. Designing and auditing accounting systems based on blockchain and distributed ledger principles / D.Appelbaum, R.Nehmer // *Feliciano School of Business*. – 2017 [Online]. – Access mode : <https://pdfs.semanticscholar.org/edc2/4c3ae8cb7f4f978c9353d47986168265fe03.pdf>.
33. Betti, N., Sarens, G. and Poncin, I. (2021), "Effects of digitalisation of organisations on internal audit activities and practices", *Managerial Auditing Journal*, Vol. 36 No. 6, pp. 872-888. <https://doi.org/10.1108/MAJ-08-2020-2792>
34. Guidelines for internal control standards for the public sector. [електронний ресурс] / INTOSAI, – Режим доступу: <http://intosai.connexcc-hosting.net/blueline/upload/Iguicspubsece.pdf>
35. Internal control – integrated framework. COSO, 1992 – Режим доступу: http://www.coso.org/publications/executive_summary_integrated_framework.htm
36. The Lima Declaration of Guidelines on Auditing Precepts. <http://www.intosai.org>
37. Journal of Accountancy. URL:<https://www.journalofaccountancy.com/topics/auditing.html>
38. Journal of Accounting, Auditing and Finance. URL:<https://journals.sagepub.com/home/jaf>
39. Auditing: articles, content, and media-The CPA Journal.URL:<https://www.cpajournal.com/tag/auditing/>
40. Directive 2014/56/EU of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 amending Directive 2006/43/EC ON STATUTORY AUDIT OF ANNUAL ACCOUNTS AND CONSOLIDATED ACCOUNTS [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/>
41. GREEN PAPER «Audit Policy: Lessons from the Crisis» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/>

42. Len Holm. Cost Accounting and Financial Management for Construction Project Managers. 1st Edition. 15 August 2018. London. 300p. <https://doi.org/10.1201/9781315147307>
43. John Zietlow, Jo Ann Hankin, Alan Seidner, Tim O'Brien. Financial Management for Nonprofit Organizations: Policies and Practices. John Wiley & Sons, 2018 – 768p. https://books.google.com.ua/books?id=T0VRDwAAQBAJ&dq=Books+and+textbooks+in+organization+and+methodology+of+audit+and+financial+control&lr=&source=gbs_navlinks_s
44. Cheryl Jones, Steven A. Finkler, Christine T. Kovner, Jason Mose. Financial Management for Nurse Managers and Executives - E-Book. Elsevier Health Sciences, 2018. 432p. https://books.google.com.ua/books?id=s3VKDwAAQBAJ&dq=Books+and+textbooks+in+organization+and+methodology+of+audit+and+financial+control&lr=&source=gbs_navlinks_s
45. Steven A. Finkler, Thad D. Calabrese, Daniel L. Smith. Financial Management for Public, Health, and Not-for-Profit Organizations. CQ Press, 2022. 640p. https://books.google.com.ua/books?id=ZR5dEAAAQBAJ&lr=&source=gbs_navlinks_s
46. Maksymenko, I., & Melikhova, T. (2017). ACCOUNTING AND ANALYTICAL PROCUREMENT OF STATE FINANCIAL CONTROL AND DIRECTIONS OF ITS IMPLEMENTATION IN UKRAINE. Baltic Journal of Economic Studies, 3(5), 268-275. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2017-3-5-268-275>
47. Koval, V., Nazarova, K. ., Hordopolov, V. ., Kopotiienko, T. ., Miniailo, V. ., & Diachenko, Y. . (2019). AUDIT IN THE STATE ECONOMIC SECURITY SYSTEM. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development, 41(3), 419–430. <https://doi.org/10.15544/mts.2019.34>
48. Development of internal control and audit in Ukraine. Olena Antoniuk, Natalia Koval, Svitlana Savitska, Yaroslavna Mulyk, Natalya Kuzyk, Marianna Koshchynets .Independent Journal of Management & Production, ISSN-e 2236-269X, Vol. 12, N°. Extra 6, 2021 (Ejemplar dedicado a: Independent Journal of Management & Production (2-nd Special Edition ISE, S&P); s402-s416), págs. 376-390. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8150004>